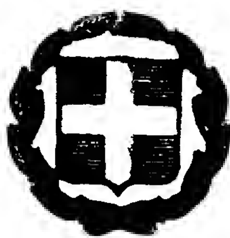

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ, 14 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1978 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ | ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 173

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 821

Περὶ ἀφαιρέσεων καὶ μεταμοσχεύσεων βιολογικῶν οὐσιῶν ἀνθρωπίνης προελεύσεως.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Ἄρθρον 1.

Ἀντικείμενον καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς.

1. Αἱ ἀφαιρέσεις κυττάρων, ἱστῶν, ὀργάνων καὶ λοιπῶν βιολογικῶν οὐσιῶν ἀνθρωπίνης προελεύσεως ἀπὸ ἄτομον (δότην) πρὸς τὸν σκοπὸν ἐνοφθαλμισμοῦ ἢ μεταμοσχεύσεως τούτων εἰς ἕτερον ἄτομον (λήπτην) χάριν θεραπείας τούτου ἢ πρὸς προαγωγὴν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

Ὡς ἀφαιρέσεις νοοῦνται καὶ αἱ λήψεις βιολογικῶν ἐκκριμάτων ἀνθρωπίνης προελεύσεως.

2. Διὰ Προεδρικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Κοιν. Ὑπηρεσιῶν μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου (Α.Υ.Σ.) δύναται νὰ ἐξαιρεθοῦν ὡρισμένα τῶν ὡς ἄνω βιολογικῶν ὑλικῶν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος, ὡς καὶ ὡρισμέναι ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἰατρικῶν πράξεων, ἐφ' ὅσον νεώτεραι ἀντιλήψεις καὶ ἐπιστημονικὰ δεδομένα ἤθελον ἐπιβάλει τοῦτο.

3. Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ ἀφορῶντα: α) εἰς τὴν λῆψιν αἵματος καὶ τὴν μετάγγισιν αὐτοῦ, β) εἰς τὴν μεταμόσχευσιν ἐμβρύου, γ) εἰς τὴν ἀφαίρεσιν καὶ μεταμόσχευσιν ὀργάνων ἀναπαραγωγῆς, δ) εἰς τὴν χρησιμοποίησιν ὠαρίων καὶ σπέρματος καὶ ε) εἰς τὰς αὐτομεταμοσχεύσεις.

Ἄρθρον 2.

Χαριστικὴ αἰτία.

1. Πᾶσα δόσις, ὡς καὶ πᾶσα προσφορὰ βιολογικῆς οὐσίας πρὸς σκοπὸν ἰατρικῆς διαγνώσεως ἢ θεραπείας ἑτέρου προσώπου ἢ πρὸς σκοπὸν ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, ἐπιτρέπεται μόνον ἐφ' ὅσον γίνεται χαριστικῶς, ἀπαγορευομένης ἀπολύτως τῆς συνομολογήσεως ἢ τῆς λήψεως οἱουδήποτε ἀνταλλάγματος.

2. Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν βιολογικῶν οὐσιῶν λαμβανομένων ἐκ χωρῶν τῆς ἀλλοδαπῆς ἢ διδομένας εἰς χώρας τῆς ἀλλοδαπῆς.

Ἄρθρον 3.

Ἀνωνυμία δότου καὶ λήπτου.

1. Ἀπαγορεύεται ν' ἀποκαλύπτεται ἡ ταυτότης τοῦ δότου εἰς τὸν λήπτην, ὡς καὶ ἡ ταυτότης τοῦ λήπτου εἰς τὸν δότην, ἤ, ἐπὶ χρησιμοποιήσεως πτωματικοῦ ὑλικοῦ, εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ δότου, ἐκτὸς ἂν ὑφίστανται μεταξὺ δότου καὶ λήπτου συγγενικὸς δεσμὸς ἢ στεναὶ προσωπικαὶ σχέσεις.

2. Αἱ περὶ τοῦ ἰατρικοῦ ἀπορρήτου κείμεναι διατάξεις ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ εἰς περίπτωσιν διενεργείας πράξεων ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 4.

Ἱδρύματα διὰ μεταμοσχεύσεις.

1. Αἱ ἀφαιρέσεις βιολογικῶν οὐσιῶν, οἱ ἐνοφθαλμισμοὶ καὶ αἱ μεταμοσχεύσεις γίνονται εἰς εἰδικὰ Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ 2 καὶ 3 ὁριζόμενα.

2. Διὰ Προεδρικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Α.Υ.Σ., καθορίζονται αἱ προϋποθέσεις παροχῆς ἀδείας λειτουργίας τῶν μονάδων μεταμοσχεύσεων εἰς τὰ Ἱδρύματα τῆς προηγουμένης παραγράφου, ἢ εἰς χώρους, μηχανήματα καὶ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν συγκρότησις αὐτῶν καὶ πᾶσα συναφὴς λεπτομέρεια.

3. Αἱ ἄδειαι λειτουργίας εἰς τὰ εἰς τὴν παρ. 1 τοῦ παρόντος ἱδρύματα παρέχονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Α.Υ.Σ.

4. Εἰδικῶς αἱ μεταμοσχεύσεις νεφρῶν, ἥπατος, παγκρέατος, πνεύμονος καὶ καρδίας, ἐπιτρέπονται μόνον ἐφ' ὅσον διενεργοῦνται ὑπὸ εἰδικῶν καὶ κεχωρισμένων «μονάδων μεταμοσχεύσεων» λειτουργουσῶν ἐντὸς νοσηλευτικῶν ἢ ἄλλων εἰδικῶν πρὸς τοῦτο Ἱδρυμάτων Κρατικῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἢ Κοινωφελῶν Νομικῶν Προσώπων Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΑΦΑΙΡΕΣΕΙΣ ΕΚ ΖΩΝΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.

Ἄρθρον 5.

Προϋποθέσεις.

1. Ἡ ἀφαίρεσις βιολογικῆς οὐσίας ἐκ ζῶντος ἀνθρώπου ἐπιτρέπεται ὑπὸ τὰς ἀκολούθους προϋποθέσεις:

α) Νὰ γίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν ἰατρικῆς διαγνώσεως ἢ θεραπείας τοῦ αὐτοῦ ἢ ἑτέρου προσώπου.

β) Νὰ λαμβάνεται ἐκ προσώπου ἱκανοῦ πρὸς δικαιοπραξίαν.

γ) Νὰ γίνεται κατόπιν ἐγγράφου συγκαταθέσεως τοῦ δότου, τῆς ὑπογραφῆς του θεωρουμένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἢ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου ἢ διὰ καταχωρήσεως δηλώσεως εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Νοσηλευτικοῦ Ἱδρύματος ὅπου θὰ διενεργηθῇ ἡ ἀφαίρεσις.

Ἡ ἔγγραφος συγκατάθεσις λαμβάνεται μετὰ προηγουμένην λεπτομερῆ κατατόπισιν τοῦ δότου ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ, περὶ τῶν δυνατῶν συνεπειῶν τῆς ἀφαιρέσεως καὶ εἰδικῶς περὶ τῶν ἰατρικῶν, κοινωνικῶν καὶ ψυχολογικῶν συνεπειῶν, ὡς ἐπίσης καὶ περὶ τῆς σημασίας τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἀφαίρεσις διὰ τὸν λήπτην.

Εἰς τὴν ἔγγραφον συγκατάθεσιν δέον ὅπως ἀναγράφεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κατατοπίσαντος ἰατροῦ. Εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο δύναται ὁ δότης νὰ ὁρίζῃ καὶ τὸν λήπτην τοῦ μοσχεύματος, ὁπότε ἡ παραχώρησις εἰς αὐτὸν εἶναι ὑποχρεωτική, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχουν ἐπιστημονικαὶ ἀντενδείξεις.

δ) Νὰ προορίζεται δι' ἄτομον ἀνοσοβιολογικῶς συγγενὲς ἢ ἄλλως νὰ προβλέπεται δι' ἐπιστημονικῶν βασίμων κριτηρίων ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀφαιρουμένης βιολογικῆς οὐσίας ὑπὸ τοῦ σώματος τοῦ λήπτου.

ε) Νὰ μὴ παρουσιάζῃ αὕτη προφανῆ σοβαρὸν κίνδυνον διὰ τὴν ζωὴν ἢ τὴν ὑγείαν τοῦ δότου, πλὴν τοῦ συνισταμένου εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῆς οὐσίας.

στ) Νὰ διενεργῆται ἐντὸς τῶν προβλεπομένων κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ παρόντος Ἱδρυμάτων καὶ κατόπιν ὅλων τῶν ὑπὸ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης ἐνδεδειγμένων καὶ ἐπιβαλλομένων προκαταρκτικῶν ἐξετάσεων ἐπὶ τοῦ δότου καὶ τοῦ λήπτου.

2. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπεται ἡ ἀφαίρεσις βιολογικῆς οὐσίας ἐκ ζῶντος ἀνθρώπου, τηρουμένων ἑκάστοτε τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τῶν προηγουμένων παραγράφων καὶ εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις:

α) Πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, ὅταν ἡ ἀφαίρεσις ἔχῃ χαρακτῆρα ἁπλῆς σωματικῆς βλάβης, δὲν ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ χρήσιμος ἡ ἐκ πτώματος λῆψις τῆς πρὸς ἔρευναν βιολογικῆς οὐσίας.

β) Ἐκ προσώπου ἀνηλίκου μὲν ἀλλὰ συμπληρώσαντος τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας, κατόπιν συγκαταθέσεως καὶ τοῦ ἔχοντος τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον βιολογικῆς οὐσίας ἐπιδεκτικῆς ἀναγεννήσεως καὶ ἀποκλειστικῶς χάριν γονέως, τέκνου, ἀδελφοῦ ἢ συζύγου καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἀφαίρεσις δὲν παρουσιάζει κίνδυνον διὰ τὴν ὑγείαν αὐτοῦ.

γ) Ἐκ προσώπου τελοῦντος ὑπὸ δικαστικὴν ἢ νόμιμον ἀπαγόρευσιν ἢ ὑπὸ δικαστικὴν ἀντίληψιν, πέραν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω προϋποθέσεων, ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ Μονομελοῦς Πρωτοδικείου τῆς κατοικίας του κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ἑκουσίας δικαιοδοσίας.

δ) Βάσει προφορικῆς μόνον συγκαταθέσεως τοῦ δότου, ἂν πρόκειται περὶ ἐλαφρᾶς περιπτώσεως ἀφαιρέσεως οὐσίας ταχέως ἀναγεννωμένης.

ε) Προκειμένου περὶ βιολογικῆς οὐσίας ἐπιδεκτικῆς ἀναγεννήσεως καὶ ὅταν προορίζεται αὕτη διὰ πρόσωπον μὴ ἀνοσοβιολογικῶς συγγενὲς καὶ ὑφίστανται σοβαραὶ ἐλπίδες ἐπιτυχίας τῆς μεταμοσχεύσεως, ὡς ἐπίσης καὶ προκειμένου περὶ οὐσίας μὴ ἀναγεννωμένης ὅταν προορίζεται ἐπίσης διὰ πρόσωπον μὴ ἀνοσοβιολογικῶς συγγενὲς ἀλλ' ὑφίστανται σοβαραὶ ἐλπίδες ἐπιτυχίας τῆς μεταμοσχεύσεως, ἐπὶ πλέον δὲ δικαιολογεῖται ἀπὸ τὸ κίνητρον τοῦ δότου, τὸν συγγενικὸν δεσμὸν αὐτοῦ μετὰ τοῦ λήπτου καὶ τὰς ἰατρικὰς ἀπαιτήσεις τῆς περιπτώσεως.

στ) Ὅταν ἡ ἀφαίρεσις ἐμφανίζῃ μὲν προφανῆ σοβαρὸν κίνδυνον διὰ τὴν ζωὴν ἢ τὴν ὑγείαν του δότου, δικαιολογεῖται ὅμως εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἀπὸ τὰ κίνητρα τοῦ δότου, τὸν συγγενικὸν δεσμὸν αὐτοῦ μετὰ τοῦ λήπτου καὶ τὰς ἰατρικὰς ἀπαιτήσεις τῆς περιπτώσεως.

3. Ἐπιτρέπεται ἡ ἄμβλωσις (τεχνητὴ ἔκτρωσις) μέχρι καὶ τῆς 20ῆς ἑβδομάδος, εἰς τὰς περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας ἤθελον διαπιστωθῇ διὰ τῶν συγχρόνων μέσων προγνωστικοῦ ἐλέγχου (προγεννητικὴ διάγνωσις), σοβαραὶ ἀνωμαλίαι τοῦ ἐμβρύου, ἐπαγόμεναι τὴν γέννησιν παθολογικῶν νεογνῶν. Ἐπίσης ἐπιτρέπεται αὕτη καὶ μέχρι τῆς 12ης ἑβδομάδος εἰς περιπτώσεις κινδύνου τῆς ψυχικῆς ὑγείας τῆς μητρός, διαπιστουμένου ὑπὸ ψυχιάτρου, ἐργαζομένου εἰς Νοσηλευτικὸν Ἵδρυμα Δημοσίου Δικαίου. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω θὰ καθορισθοῦν δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ἄρθρον 6.

Δαπάναι ἀφαιρέσεως — Ἀπρόβλεπτος βλάβη τοῦ δότου.

1. Ὁ λήπτης βαρύνεται μὲ τὰς δαπάνας τῆς ἰατρικῆς ἐπεμβάσεως ἀφαιρέσεως τῆς βιολογικῆς οὐσίας, ὡς ἐπίσης μὲ τὰ ἔξοδα τῶν προηγηθεισῶν ἰατρικῶν ἐξετάσεων καὶ μὲ τὰ ἀπωλεσθέντα ἡμερομίσθια καὶ τὰ ἔξοδα μετακινήσεως τοῦ δότου ἢ τοῦ ἐξεταζομένου ἐνδεχομένου δότου.

Ἐφ' ὅσον ὁ λήπτης εἶναι ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ἡ μεταμόσχευσις προβλέπεται ὡς ἐπιβεβλημένη θεραπεία, αἱ ἀνωτέρω δαπάναι βαρύνουν τὸν οἰκεῖον ἀσφαλιστικὸν ὀργανισμόν.

Ἡ διαδικασία ὡς καὶ τὸ ὕψος εἰσπράξεως ὑπὸ τοῦ λήπτου καὶ ἀποδόσεως εἰς τὸν δότην τοῦ ποσοῦ τῶν ἐν λόγῳ δαπανῶν καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Κοιν. Ὑπηρεσιῶν κατὰ τρόπον διασφαλίζοντα ἀπολύτως τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος ἀπόρρητον.

2. Εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ δότης ἢ ὁ ἐνδεχόμενος δότης ὑποστοῦν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ἢ τὰς προκαταρκτικὰς ἐξετάσεις ἀπρόβλεπτον σωματικὴν βλάβην, πλὴν τῆς τοιαύτης τῆς συνισταμένης εἰς τὴν ἀφαίρεσιν οὐσίας, εἰς τὰς ἐξετάσεις ὡς καὶ τὰς ἐκ τῶν προτέρων γνωστὰς συνεπείας αὐτῶν, δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ εἰς ὃν εἶναι ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ἐν περιπτώσει μὴ ἀσφαλίσεώς του, παρ' εἰδικοῦ λογαριασμοῦ συσταθησομένου παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐξ εἰδικῶς ἐγγραφομένης πιστώσεως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΑΦΑΙΡΕΣΕΙΣ ΕΚ ΠΤΩΜΑΤΟΣ

Ἄρθρον 7.

Σκοποὶ — Προϋποθέσεις.

1. Ἐπιτρέπεται ἡ ἀφαίρεσις ἐκ πτώματος ἀνθρώπου παντὸς ἱστοῦ ἢ ὀργάνου ἢ μέλους ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει καὶ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις:

α) Νὰ γίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν διαγνώσεως ἢ θεραπείας ἑτέρου πάσχοντος ἀτόμου ἤτοι διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ πάσης φύσεως πτωματικοῦ ὑλικοῦ εἰς τὴν χειρουργικὴν τῶν μεταμοσχεύσεων καὶ β) νὰ γίνεται δι' ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ ἐκπαίδευσιν.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἀπαιτεῖται νὰ βεβαιωθῇ προηγουμένως ὁ κλινικὸς θάνατος τοῦ δότου κατὰ τὰ εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ παρόντος διαλαμβανόμενα.

2. Ἡ ἀφαίρεσις ὑλικοῦ ἐκ πτώματος δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ὅταν:

α) Ὑπάρχῃ δεδηλωμένη ἐν ζωῇ ἀντίθετος θέλησις τοῦ ἀποβιώσαντος ἢ τεκμαίρεται ταιαύτη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν θρησκευτικῶν ἢ φιλοσοφικῶν πεποιθήσεων αὐτοῦ. Ἐν ἀμφιβολίᾳ περὶ τῆς βουλήσεως τοῦ ἀποβιώσαντος ἡ ἀφαίρεσις ἐπιτρέπεται ὅταν ὑπάρχῃ συγκατάθεσις τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν ἤτοι κατὰ σειρὰν τῆς ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῆς συζύγου καὶ ἐνηλίκων τέκνων ἢ γονέων καὶ ἀδελφῶν τοῦ ἀποβιώσαντος ἢ τῶν κατὰ νόμον ἐχόντων τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐξ αὐτῶν ἀνηλίκων.

β) Ὑπάρχη κίνδυνος νὰ παρακωλυθῇ ἡ ἐπιβαλλομένη ἐκτέλεσις Ἰατροδικαστικῆς πραγματογνωμοσύνης.

Ἄρθρον 8.

Ἐξαιρέσεις ἐφαρμογῆς νόμου.

Ἐπὶ παραγγελίας δικαστικῶν, εἰσαγγελικῶν, ἀνακριτικῶν ἢ ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν πρὸς διενέργειαν νεκροψίας—νεκροτομίας ἐπὶ πτώματος ἀτόμου τινὸς καὶ σύνταξιν ἐπισήμου Ἰατροδικαστικῆς ἐκθέσεως δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος.

Κατ' ἐξαίρεσιν, δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀφαίρεσις πτωματικοῦ ὑλικοῦ πρὸς θεραπευτικοὺς σκοποὺς ὑπὸ τὰς κάτωθι ειδικωτέρας προϋποθέσεις :

α) Νὰ πρόκειται περὶ ἀφαιρέσεως νεφροῦ, ὀφθαλμοῦ, ἀκουστικῶν ὀσταρίων, ὑμένων καὶ δέρματος.

β) Νὰ ἔχη δοθῇ ἡ συγκατάθεσις τῆς οἰκείας Ἰατροδικαστικῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ ἀσκοῦντος ἰατροδικαστικὰ καθήκοντα ἐντεταλμένου ἰατροῦ.

Ἄρθρον 9.

Κριτήρια θανάτου.

1. Ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐπὶ τοῦ πτώματος ἐνέργεια πρὸς ἀφαίρεσιν βιολογικοῦ ὑλικοῦ ἐφ' ὅσον προηγουμένως δὲν ἔχει διαπιστωθῇ ὅτι τὸ ἄτομον εἶναι νεκρόν. Νεκρὸν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος θεωρεῖται τὸ ἄτομον ἐπὶ τοῦ ὁποίου διαπιστοῦται ὑπὸ ἰατρῶν κατὰ τὰ εἰς τὴν παρ. 2 καὶ διὰ καθιερωμένων καὶ ἀναμφισβητήτων ἐπιστημονικῶν μεθόδων, ἡ ὕπαρξις σημείων δηλούντων τὴν ὁριστικὴν (μὴ ἀναστρέψιμον) κατάργησιν τῆς λειτουργίας τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐμφανίσεως καὶ παραμονῆς αὐτῶν ἀπαραιτήτως δὲ πάντων τῶν κατωτέρω:

α) Κατάργησις τῶν κινήσεων, αὐτομάτων καὶ προκλητῶν.

β) Κατάργησις τῶν ἀντανακλαστικῶν καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ κερατοειδοῦς.

γ) Μυδρίασις καὶ ἔλλειψις οἱασδήποτε ἀντιδράσεως τῆς κόρης εἰς ἰσχυρὰ φωτεινὰ ἐρεθίσματα.

δ) Ἡ μὴ ἐμφάνισις ἀναπνευστικῶν κινήσεων μετὰ πειραματικὴν διακοπὴν τῆς λειτουργίας τοῦ μηχανήματος ἀναζωογονήσεως, ἐφ' ὅσον τὸ ἄτομον εὑρίσκεται ἐν αὐτῷ, διὰ χρόνον ἱκανὸν νὰ προκαλέσῃ αὐτομάτους ἀναπνευστικὰς κινήσεις, ὡς ἐκ τῆς ἀθροίσεως διοξειδίου τοῦ ἄνθρακος.

ε) Ἠλεκτροεγκεφαλογραφικὴ σιγή.

Τεχνητὴ παράτασις τῶν λειτουργιῶν ὡρισμένων μεμονωμένων ὀργάνων ἢ συστημάτων δὲν δύναται νὰ θέσῃ ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω πιστοποίησιν τοῦ θανάτου καὶ δὲν ἀναστέλλει τὴν πρὸς ἀφαίρεσιν βιολογικοῦ ὑλικοῦ ἐνέργειαν.

2. Ἡ διαπίστωσις τοῦ θανάτου κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον γίνεται ὑπὸ δύο ἰατρῶν ἀσκούντων ἐπὶ πενταετίαν τοὐλάχιστον τὴν Ἰατρικὴν ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἷς ειδικότητος Νευρολογίας.

Οὐδεὶς τῶν πιστοποιούντων ἰατρῶν δύναται νὰ ἔχῃ σχέσιν πρὸς οἱανδήποτε ἐπιστημονικὴν ὁμάδα ἐνδιαφερομένην καὶ ἀσχολουμένην μὲ τὴν θεραπευτικὴν τῶν μεταμοσχεύσεων.

Ἄρθρον 10.

Τρόπος καὶ τόπος ἀφαιρέσεως πτωματικοῦ ὑλικοῦ.

1. Διαπιστωθέντος τοῦ θανάτου ὡς εἰς τὸ ἄρθρον 9 ὁρίζεται, ἐνεργεῖται ἡ ἀφαίρεσις τοῦ πτωματικοῦ ὑλικοῦ ὑπὸ α) χειρουργοῦ προκειμένου περὶ τῆς περιπτώσεως (α) τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ παρόντος, β) ἐντεταλμένου ἢ ειδικοῦ Ἰατροδικαστοῦ ἢ Παθολογοανατόμου προκειμένου περὶ τῆς περιπτώσεως (β) τῆς παρ. 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου.

2. Ἡ ἀφαίρεσις πραγματοποιεῖται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος προβλεπομένων Ἱδρυμάτων. Κατ' ἐξαίρεσιν, ἐπὶ βιαίου ἢ αἰφνιδίου θανάτου, ἐάν, λόγῳ ἀνάγκης ἀπαιτῆται ἡ ἄμεσος λῆψις πτωματικοῦ ὑλικοῦ δύναται νὰ ληφθῇ τοῦτο καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦ θανάτου ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν ἄρθρων 8 καὶ 9 καὶ ἐφ' ὅσον αἱ συνθῆκαι εἶναι ἐπιστημονικῶς κατάλληλοι πρὸς διασφάλισιν τῆς καλῆς, βάσει τῶν κανόνων τῆς ἐπιστήμης, λήψεως καὶ συντηρήσεως τοῦ βιολογικοῦ ὑλικοῦ πρὸς ἀποφυγὴν μολύνσεως τοῦ λήπτου.

Ἄρθρον 11.

Ὀφθαλμικαὶ καὶ λοιπαὶ εἰδικαὶ ἀφαιρέσεις.

Ἡ ἀφαίρεσις ὀφθαλμῶν, καθὼς καὶ βιολογικῶν οὐσιῶν, ἀναφερομένων εἰς χειρουργικὰς ἰατρικὰς ειδικότητας, δύναται νὰ διενεργηθῇ καὶ ὑπὸ ειδικῶν χειρουργῶν, τηρουμένων καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἁπασῶν τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων ἄρθρων.

Ἄρθρον 12.

Δαπάναι ἀφαιρέσεως.

Ὁ λήπτης βαρύνεται μὲ τὰς δαπάνας ἀφαιρέσεως τοῦ βιολογικοῦ ὑλικοῦ ἐκ τοῦ πτώματος. Ἐφ' ὅσον ὁ λήπτης εἶναι ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ἡ μεταμόσχευσις προβλέπεται ὡς ἐπιβεβλημένη θεραπεία, αἱ δαπάναι βαρύνουν τὸν ἀσφαλιστικὸν ὀργανισμόν.

Ἄρθρον 13.

Δωρεὰ τοῦ σώματος μετὰ θάνατον.

1. Πᾶς ἱκανὸς πρὸς δικαιοπραξίαν ἐπιθυμῶν νὰ δωρήσῃ τὸ σῶμα του μετὰ θάνατον διὰ ἰατρικοὺς σκοπούς, δύναται νὰ δηλώσῃ τὴν περὶ τούτου βούλησίν του ἐγγράφως.

Ὁ τύπος τοῦ ἐγγράφου διὰ τοῦ ὁποίου δηλοῦται ἡ βούλησις τοῦ δωρητοῦ καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Κοιν. Ὑπηρεσιῶν.

2. Πᾶς ἐνήλικος Ἕλλην ἢ ἀλλοδαπὸς κάτοικος Ἑλλάδος δικαιοῦται ν' ἀποτανθῇ εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν τῆς κατοικίας του καὶ νὰ ζητήσῃ ὅπως διὰ συμπιεστικῆς σφραγῖδος ἀναγραφῇ ἐπὶ τῆς ἀστυνομικῆς ταυτότητός του ἡ βούλησίς του νὰ δωρήσῃ μετὰ θάνατον τὸ σῶμα του δι' ἰατρικοὺς σκοπούς, διὰ τῆς φράσεως «δωρητὴς τοῦ σώματος» καὶ τῆς ἡμερομηνίας.

Ἄρθρον 14.

Ἀποκατάστασις πτώματος.

1. Ὁ ἰατρὸς ὀφείλει κατὰ τὴν οἱανδήποτε ἐνέργειαν αὐτοῦ ἐπὶ πτώματος δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς ν' ἀκολουθῇ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιστήμης ὁριζομένην τεχνικήν, πρὸς ἀποφυγὴν οἱασδήποτε παραμορφώσεως τῶν ἐξωτερικῶν χαρακτήρων τοῦ σκηνώματος.

2. Μετὰ τὸ πέρας οἱωνδήποτε ἐκ τῶν εἰς τὸν παρόντα Νόμον προβλεπομένων ἐνεργειῶν, ὁ ἰατρὸς ὀφείλει ν' ἀποκαθιστᾷ τὰ ἐξωτερικὰ μορφολογικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ σκηνώματος πρὸ τῆς ἀποδόσεως τούτου εἰς τοὺς οἰκείους πρὸς ἐνταφιασμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΟΙΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Ἄρθρον 15.

Νομικὸς χαρακτὴρ τῶν ἀφαιρέσεων, ἐνοφθαλμισμῶν καὶ μεταμοσχεύσεων.

Τηρουμένων τῶν ὅρων τῶν ἄρθρων 5 καὶ 7 τοῦ παρόντος, αἱ ἀφαιρέσεις, ἐνοφθαλμισμοὶ καὶ μεταμοσχεύσεις κυττάρων, ἱστῶν, ὀργάνων καὶ λοιπῶν βιολογικῶν οὐσιῶν ἀνθρωπίνης προελεύσεως δὲν συνιστοῦν ἄδικον πρᾶξιν ἐπιφυλασσομένων τῶν περὶ ἀμελείας διατάξεων τῶν ἄρθρων 28, 302 καὶ 314 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, οὔτε προσβολὴν τῆς προσωπικότητος ἢ βλάβην τοῦ σώματος ἢ τῆς ὑγείας προσώπου κατὰ τὸ ἄρθρον 57 καὶ 929 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἄρθρον 16.

1. Ὁ ἐνεργῶν ἐπὶ πτώματος διὰ τὴν λῆψιν βιολογικοῦ ὑλικοῦ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως τοὐλάχιστον ἑνὸς ἔτους καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς.

2. Ἐπιφυλασσομένης τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 308 ἕως 311 καὶ 201 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 45 ἕως 47 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, ἐὰν συντρέχουν οἱ ὅροι ἐφαρμογῆς αὐτῶν, τιμωροῦνται:

α) Διὰ φυλακίσεως μέχρις 1 ἔτους οἱ διδόντες ἢ δημοσίᾳ προσφερόμενοι νὰ δώσουν καὶ οἱ λαμβάνοντες ἢ δημοσίᾳ αἰτοῦντες νὰ λάβουν βιολογικὰς οὐσίας ἀνθρωπίνης προελεύσεως ἐκ ζῶντος προσώπου ἔναντι οἰκονομικοῦ ἀνταλλάγματος. Ἂν ἡ ζήτησις ἢ ἀγορὰ ἐγένετο πρὸς περαιτέρω μεταπώλησιν, ἢ ἂν ἡ προσφορὰ ἢ δόσις ἀφορᾷ βιολογικὴν οὐσίαν ἀγορασθεῖσαν, ἐπιβάλλεται φυλάκισις 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινή.

β) Διὰ φυλακίσεως μέχρις 1 ἔτους ἢ διὰ χρηματικῆς ποινῆς ὁ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ἀποκαλύπτων τὴν ταυτότητα τοῦ δότου βιολογικῆς οὐσίας μιᾶς μεταμοσχεύσεως εἰς τὸν λήπτην αὐτῆς ἢ τὴν ταυτότητα τοῦ λήπτου εἰς τὸν δότην ἢ ἐπὶ βιολογικῆς οὐσίας ἐκ σώματος νεκροῦ, εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ δότου.

γ) Διὰ φυλακίσεως 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς ὁ ἐνεργῶν ἀφαίρεσιν βιολογικῆς οὐσίας ἐκ ζῶντος προσώπου ἢ ἐνοφθαλμισμὸν ἢ μεταμόσχευσιν βιολογικῆς οὐσίας ἀνθρωπίνης προελεύσεως ἐντὸς ἱδρύματος ἢ κλινικῆς ἢ ἐν ἑτέρῳ τόπῳ ἐκτὸς τῶν ἐν ἄρθροις 4 καὶ 10 ὁριζομένων ὡς καὶ ὁ διοικητικὸς καὶ ὁ ἐπιστημονικὸς διευθυντὴς αὐτῶν ὁ ἐπιτρέπων ἢ ἀνεχόμενος τὴν ἐν αὐτοῖς ἐνέργειαν τῶν ἐπεμβάσεων τούτων.

δ) Διὰ φυλακίσεως 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν ὁ ἐκ προθέσεως χρησιμοποιῶν βιολογικὴν οὐσίαν ληφθεῖσαν ἐκ ζῶντος προσώπου διὰ σκοπὸν διάφορον ἐκείνου δι' ὃν ἐδόθη συγκατάθεσις τοῦ δότου, ἢ διὰ λήπτην διάφορον ὁσάκις αὕτη προορίζεται διὰ γνωστὸν λήπτην. Ἡ ἐξ ἀμελείας τέλεσις τῆς πράξεως τιμωρεῖται διὰ χρηματικῆς ποινῆς.

ε) Διὰ φυλακίσεως μέχρις 1 ἔτους ὁσάκις εἰς περίπτωσιν τῆς ἐκ προθέσεως τελέσεως τῆς πράξεως τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου ἡ οὐσία ἐλήφθη ἐκ νεκροῦ.

στ) Διὰ φυλακίσεως 3 μηνῶν ἕως 5 ἐτῶν ὁ ἐπιτυγχάνων τὴν συγκατάθεσιν ζῶντος δότου κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τῆς παρ. 1 περιπτ. γ' τοῦ παρόντος διὰ σωματικῆς ἢ ψυχολογικῆς βίας.

ζ) Διὰ φυλακίσεως μέχρι 2 ἐτῶν ὅστις κατὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τῆς παρ. 1 περίπτ. γ' τοῦ παρόντος κατατόπισιν τοῦ δότου, ἀποκρύπτει ἢ σκοπίμως ὑποτιμᾷ οὐσιωδῶς τὰς ἰατρικὰς συνεπείας τῆς ἀφαιρέσεως τῆς βιολογικῆς οὐσίας ἐκ τοῦ σώματός του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Ἄρθρον 17.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Μέχρις ἐκδόσεως τῶν διὰ τοῦ παρόντος Νόμου προβλεπομένων Προεδρικῶν Διαταγμάτων καὶ Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐξακολουθοῦν ἰσχύοντα τὰ διὰ τῆς ἰσχυούσης Νομοθεσίας προβλεπόμενα.

Ἄρθρον 18.

Τελικὴ διάταξις.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται μετὰ δίμηνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1978

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΤΣΑΤΣΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ — **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ — **ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΟΞΙΑΔΗΣ**

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1978

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ